

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้น ต่อไปนี้ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยประชากร 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู จำนวน 101 โรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 505 คน อาจารย์ 14,753 คน กรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู 1,515 คน รวมประชากร 16,775 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 แบ่งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีสมาคมผู้ปกครองและครู จำนวน 101 โรงเรียน ตามขนาดของโรงเรียนที่กรมสามัญศึกษากำหนด จากจำนวนนักเรียน เป็น 4 ขนาด จำแนกได้ดังนี้ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 4 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 41 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 56 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ Krejcie adn Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 217 คน

2.3 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ผู้วิจัยใช้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนซึ่งแต่ละโรงเรียนจะมีผู้ บริหารโรงเรียน 5 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน 44 โรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างกระจายตามขนาดโรงเรียนตาม ข้อ 2.1 ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 18 โรงเรียนและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 24 โรงเรียน รวม 44 โรงเรียน

2.4 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาจารย์ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาจารย์ จำนวน 375 คน

2.5 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูใช้การสุ่มแบบเจาะจง โรงเรียนละ 2 คน คือ นายกสมาคมผู้ปกครองและครู 1 ตำแหน่ง และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูที่มีได้เป็นครู อาจารย์ในโรงเรียนนั้นๆ 1 ตำแหน่ง ได้กลุ่มตัวอย่าง 88 คน

2.6 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ และกรรมการสมาคมผู้ปกครอง - และครู โดยใช้สัดส่วนจากกลุ่มประชากร

โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน อาจารย์	จำนวน กรรมการสมาคมฯ
1. โรงเรียนเทพศิรินทร์	5	11	2
2. โรงเรียนนนทรีวิทยา	5	9	2
3. โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม	5	9	2
4. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	5	14	2
5. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยา	5	9	2
6. โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา	5	10	2
7. โรงเรียนเตรียมอุดมฯ น้อมเกล้า	5	10	2
8. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	5	10	2
9. โรงเรียนเตรียมอุดมฯ พัฒนาการ	5	14	2
10. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย	5	12	2
11. โรงเรียนปทุมคงคา	5	12	2
12. โรงเรียนบางกะปิ	5	14	2
13. โรงเรียนสตรีวัดอัมรินทร์	5	8	2
14. โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม	5	8	2
15. โรงเรียนศรีอยุธยา	5	12	2
16. โรงเรียนยานนาวาวิทยาคม	5	10	2
17. โรงเรียนวัดราชบพิธ	5	9	2
18. โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ	5	9	2
19. โรงเรียนโยธินบูรณะ	5	9	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน อาจารย์	จำนวน กรรมการสมาคมฯ
20. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม	5	9	2
21. โรงเรียนราชดำริ	5	8	2
22. โรงเรียนรัตนโกสินทร์ฯบางขุนเทียน	5	8	2
23. โรงเรียนศรีพุกผา	5	9	2
24. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ	5	7	2
25. โรงเรียนกุนนทีรุทธาราม	5	9	2
26. โรงเรียนมหรรรณพาราม	5	6	2
27. โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ	5	6	2
28. โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์	5	7	2
29. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย	5	8	2
30. โรงเรียนมัธยมวัดดาวคนอง	5	6	2
31. โรงเรียนสายปัญญา	5	8	2
32. โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม	5	7	2
33. โรงเรียนวัดพุทธบูชา	5	5	2
34. โรงเรียนมักกะสันพิทยา	5	6	2
35. โรงเรียนบางมดวิทยา	5	6	2
36. โรงเรียนพุทธจักรวิทยา	5	7	2
37. โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	5	9	2
38. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย	5	6	2
39. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง	5	8	2
40. โรงเรียนเทพศิลา	5	6	2
41. โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์	5	9	2
42. โรงเรียนวัดสระเกศ	4	5	2
43. โรงเรียนวัดนายโรง	4	5	2
44. โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา	4	6	2
รวม	217	375	88

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามทั้งส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ตามกรอบบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูของสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย (2530) ใช้ข้อคำถามเดียวกันเป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติจริงมากที่สุด , คาดหวังมากที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติจริงมาก , คาดหวังมาก

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติจริงปานกลาง , คาดหวังปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติจริงน้อย , คาดหวังน้อย

ระดับ 0 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ , ไม่คาดหวังให้ปฏิบัติเลย

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

2.1 ศึกษาบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือวิจัยต่างๆ

2.2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบ บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูของสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย ตามลำดับขั้น ดังนี้

2.2.1 กำหนดตัวบ่งชี้ (Indicator) จากกรอบบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู

2.2.2 กำหนดตัวบ่งชี้ย่อย (Subindicator) จากตัวบ่งชี้ (Indicator) ตามกรอบบทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู

2.2.3 สร้างข้อคำถาม (Item) โดยยึดตัวบ่งชี้ย่อยเป็นหลัก

2.3. นำข้อคำถามเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

2.4. นำแบบสอบถามไปขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบ
จำนวน 5 ท่าน คือ

2.4.1 ศาสตราจารย์ นายแพทย์ นที รัชพลเมือง นายกสมาคมผู้ปกครองและครู
โรงเรียนสตรีวิทยา

2.4.2 รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะ ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิโรจน์ มั่นตะภา นายกสมาคมผู้ปกครองและครู
โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม

2.4.5 ดร. คุชฎี พงษ์ศาสตร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบนนทบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ยื่นคำร้องขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงกรมสามัญศึกษา เพื่อให้ออกหนังสือนำขอ
ความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามพร้อมแนบหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยกรมสามัญศึกษาและหนังสือ
ส่วนตัวขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยจัดเตรียมซองผนึกดวงตราไปรษณีย์
พร้อมจำหน่ายของถึงผู้วิจัยเพื่อบรรจุแบบสอบถามที่ตอบแล้วส่งคืนผู้วิจัยเป็นรายบุคคล

3. ตรวจสอบคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป แบบสอบ
ถามที่ส่งกลับคืนมามีความสมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 583 ฉบับ จากจำนวนที่
ส่งไป 680 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.74 ซึ่งจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างได้ตามตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับกลับคืน	คิดเป็นร้อยละ
1. ผู้บริหารโรงเรียน	217	188	86.64
2. อาจารย์	375	313	83.47
3. กรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู	88	82	93.18
รวม	680	583	85.74

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลจากตอนที่ 2 ทั้งส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารโรงเรียน ครู - อาจารย์ และกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู วิเคราะห์โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) เป็นรายข้อคำถาม และหาค่ามัชฌิมเลขคณิตรวม ($\bar{X}_r$) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม (S_r) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของงานแผนงานโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม และค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้จากการวิเคราะห์ นำมาแปลความหมายเป็นระดับของบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.00	หมายถึง	ปฏิบัติจริงมากที่สุด , คาดหวังมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติจริงมาก , คาดหวังมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติจริงปานกลาง , คาดหวังปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	0.51 - 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติจริงน้อย , คาดหวังน้อย
คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 0.50	หมายถึง	ไม่ได้ปฏิบัติ , ไม่คาดหวังให้ปฏิบัติเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย